

Πνεύμα Θεατρικό

Πνεύμα Θεατρικό

Από την Ηρώ Μητρούτσικου

«Γράμματα αγάπης στον Στάλιν»

Μπουλγκάκοφ: ένας παραγκωνισμένος συγγραφέας

Δύο έργα του Μπουλγκάκοφ παίζονται αυτή την στιγμή στην Αθήνα. Το “Διαβολιάδα” από την νεανική ομάδα Ubuntu, με την φρέσκια ματιά της σκηνοθέτιδος Ελεάννας Τσίχλη, στο bios, και λίγο πιο μακριά, στο Studio Μαυρομιχάλη, μια

μυθιστορηματική βιογραφία αυτού του διάσημου Ρώσου συγγραφέα.

Μιχαήλ Μπουλγκάκοφ

Ο Μιχαήλ Μπουλγκάκοφ (1891-1940) θεωρείται ως ένας από τους πιο σημαντικούς σατιρικούς της Ρώσικης λογοτεχνίας. Υπηρετεί και τραυματίζεται κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, πράγμα που επηρεάζει τις δημιουργίες του. Το πιο σημαντικό έργο του, το οποίο γράφει από το 1924 μέχρι τον θάνατό του, είναι «Ο Μαιτρ και η Μαργαρίτα». Πρόκειται για μια σατιρική εκδοχή του "Φάουστ", όπου ο Σατανάς επισκέπτεται τη Μόσχα της δεκαετίας τού '30 και κάνει άνω κάτω την τοπική κοινωνία. Ορισμένοι κριτικοί θεωρούν αυτό το βιβλίο ως το καλύτερο Ρώσικο μυθιστόρημα τού 20ου αιώνα. Από το 1927 η καριέρα του είχε αρχίζει να δέχεται τριγμούς, καθώς οι κριτικοί τον θεωρούν πολύ αντισοβιετικό. Το 1930 η καριέρα του σταματά τελείως από τη λογοκρισία: έργα του δεν δημοσιεύονται πλέον και τα θεατρικά του εξαφανίζονται από το πρόγραμμα των θεάτρων. Ο Μπουλγκάκοφ παρουσίαζε γελοιοποιημένες παραστάσεις της καθημερινότητας με φανταστικά ή παράλογα χαρακτηριστικά – ένας τυπικός τρόπος άσκησης κοινωνικής κριτικής από την εποχή του Γκόγκολ. Για αυτό και "Η καρδιά ενός σκύλου" (1925) και πολλά από τα έργα του, θεατρικά και μη, δημοσιεύτηκαν στην Ρωσία πολλά χρόνια μετά τον θάνατο του συγγραφέα.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΓΑΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΑΛΙΝ

Το έργο του Ισπανού δραματουργού Χουάν Μαγιόργκα «Γράμματα αγάπης στον Στάλιν» είναι μια φανταστική ιστορία βασισμένη στην τρομερή εμπειρία του μεγάλου Ρώσου συγγραφέα Μιχαήλ Μπουλγκάκοφ, τον οποίο ο Σταλινισμός καταδίκασε σε σιωπή. Η υπόθεση διαδραματίζεται τη δεκαετία του '30, όταν ο Μπουλγκάκοφ, απεγνωσμένος από την απόλυτη λογοκρισία που επιβάλλεται στα έργα του, μετατρέπεται σε «συγγραφέα για έναν μόνο αναγνώστη»: γράφει το ένα γράμμα μετά το άλλο στον Στάλιν, απαιτώντας ή να ζήσει ελεύθερος ως καλλιτέχνης στη Σοβιετική Ένωση ή να του δοθεί η άδεια να φύγει από τη χώρα. Περιθωριοποιημένος σε μια κοινωνία της οποίας φέρεται ως προδότης, με την υποστήριξη και τη θαλπωρή μόνο της συζύγου του, ο Μπουλγκάκοφ περιμένει εις μάτην μια απάντηση από τον μεγάλο σύντροφο. Όπου μια μέρα δέχεται ένα τηλεφώνημα από κάποιον που του συστήνεται ως Στάλιν. Ο Μπουλγκάκοφ δεν έχει καμιά αμφιβολία επ' αυτού. Δυστυχώς, το τηλεφώνημα διακόπτεται τη στιγμή που ο Στάλιν είναι έτοιμος να ορίσει μια συνάντηση πρόσωπο με πρόσωπο. Το αποτέλεσμα; Ο συγγραφέας απομονώνεται από τον κόσμο περιμένοντας το επόμενο τηλεφώνημα ή την απάντηση στα γράμματά του.

Το έργο του Μαγιόργκα, τελικά είναι πολιτικό και αποτελεί έναν στοχασμό πάνω στη σχέση εξουσίας και καλλιτέχνη, εξουσίας και ατόμου. Ποιά είναι τα όρια που θέτει ο δημιουργός σε αυτή τη σχέση προκειμένου να κρατήσει ακέραιο το έργο του, τα ιδανικά του και τις αρχές του; Πώς μπορεί να γίνει κανείς αποδεκτός από την εξουσία και ταυτόχρονα να παραμείνει συνεπής ως προς το δημιούργημά του;

Ο Ισπανός δραματουργός, κινούμενος με αριστοτεχνικό τρόπο ανάμεσα στο φανταστικό και το πραγματικό, χρησιμοποιεί τρία υπαρκτά πρόσωπα μιας άλλης εποχής, προκειμένου να αγγίξει ερωτήματα που είναι πιο επίκαιρα από ποτέ, για μια κοινωνία που οδεύει ακάθεκτη προς τον ολοκληρωτισμό.

Η ομάδα «Εν Δράσει» επέλεξε αυτό το έργο για να το παρουσιάσει στο θέατρο "Studio Μαυρομιχάλη", θεωρώντας ότι αφορά την εποχή μας με την επιβολή των μνημονίων, τον αυταρχικό τρόπο επιβολής μέτρων, καθώς και το κόψιμο επιχορηγήσεων και κάθε είδους κονδυλίων...

Το καστ της παράστασης έχει τις καλύτερες συστάσεις: ο σκηνοθέτης Δημήτρης Μυλωνάς είναι ηθοποιός τού Στάθη Λιβαθινού και αυτή είναι η πρώτη του σκηνοθετική δουλειά, ο πρωταγωνιστής Μελέτης Ηλίας είναι ηθοποιός του Θ.Τερζόπουλου, η Άννα Ελεφάντη ηθοποιός του Γ.Καλαβριανού, ενώ ο Στάθης Σταμουλακάτος ηθοποιός της Ελένης Σκότη! Οι τέσσερις τους ενώθηκαν και έφτιαξαν μια πολύ προσεγμένη παράσταση. Παρακολουθούμε τον πάντα εξαιρετικό Μ.Ηλία, σε ένα συνεχές παραλήρημα, τόσο κλονισμένο ψυχικά ώστε να φτάνει στο σημείο να βλέπει οράματα. Υποτελής και, συγχρόνως, ματαιόδοξος, γεμίζει τους τοίχους του θεάτρου αποκόμματα εφημερίδων, γράφει μανιωδώς γράμματα και αδιαφορεί για γυναίκα, φίλους και οτιδήποτε συμβαίνει στον κόσμο και ζει στον πυρετό της επικοινωνίας με τον Στάλιν, ο οποίος τον αγνοεί!

Έντονη κινησιολογία (Θάλεια Δήτσα) σε λιτή σκηνοθεσία και λιτό σκηνικό (Κωνσταντίνος Ζαμάνης), αρκετά, όμως, για να ξεχειλίσει η σκηνή με την ερμηνεία του Μ.Ηλία, σε ένα όχι και τόσο εύκολο κείμενο!

Κι ενώ το έργο αναφέρεται σε ένα ολοκληρωτικό καθεστώς, σήμερα είναι πιο επίκαιρο από ποτέ. Μπορεί να μην έχουμε άμεση λογοκρισία, ούτε ολοκληρωτικά καθεστώτα, αλλά η Τρόικα είναι συνεχώς πάνω από το κεφάλι μας... Η κρίση είναι αξιακή, κοινωνική, πολιτική. Δεν είναι μακριά ο νευρικός κλονισμός (που υποθέτει ο συγγραφέας ότι παθαίνει ο Μπουλγκάκοφ), από τις αυτοκτονίες που συμβαίνουν γύρω μας και την έλλειψη ελπίδας για ανάκαμψη που κυριαρχεί....

video trailer: <http://www.youtube.com/watch?v=SHmPDCp8Hbs>

STUDIO ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ

Μαυρομιχάλη 134

Τετάρτη 8:00, Πέμπτη και Παρασκευή 9:15,

έως την βδομάδα πριν το Πάσχα, ή να αναμένουμε και δεύτερη παράταση;

Από την Ηρώ Μητρούτσικου